

NACIONALINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS LABORATORIJOS

DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos darbuotojų etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato pagrindinius Nacionalinio visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos (toliau – NVSPL) darbuotojų veiklos etikos reikalavimus, etiško elgesio principus, darbuotojų tarpusavio santykius, Kodekso nuostatų laikymosi principus, darbuotojų tarpusavio santykius, Kodekso nuostatų laikymosi kontrolę ir priežiūrą, atsakomybę už šio Kodekso pažeidimus.

2. NVSPL darbuotojų Kodekso tikslai:

2.1. kurti geranorišką darbo aplinką, ugdyti profesinę kompetenciją bei tinkamus ir efektyvius NVSPL darbuotojų tarpusavio ryšius, pagarbius santykius su klientais ir jų atstovais;

2.2. didinti NVSPL darbuotojų autoritetą visuomenėje, klientų ir jų atstovų pasitikėjimą NVSPL;

2.3. telkti NVSPL darbuotojus pripažinti ir įtvirtinti svarbiausius darbinės veiklos vertybinius principus: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui ir jo privačiam gyvenimui, socialinę lygybę, toleranciją, profesinę bei pilietinę atsakomybę;

2.4. kurti NVSPL demokratišką, saugią aplinką, skatinančią pasitikėjimą, profesinės kompetencijos tobulinimą;

2.5. įvardyti etikos požiūriu vengtiną elgesį.

3. Kodeksas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos darbo kodeksu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų etikos ir elgesio klausimus.

4. Šis kodeksas tvirtinamas NVSPL direktoriaus įsakymu ir skelbiamas viešai.

5. Kodekse vartojamos sąvokos:

5.1. **Etika** – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas

5.2. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai;

5.3. **Darbuotojų etika** – dora, pareiškimas, atsakingumas, kūrybingumas, sąžiningumas, teisingumas, žmoniškumas, objektyvumas grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis ir viešame gyvenime;

5.4. **Asmeninis suinteresuotumas** – moralinis darbuotojo išsipareigojimas, turtinė ar neturtinė nauda arba kitas panašaus pobūdžio interesas, kuris būtų palankus jam asmeniškai arba jam artimiems asmenims;

5.5. **Diskreditavimas** – tokie darbuotojo veiksmai, kurie visuomenės akyse akivaizdžiai kenkia Laboratorijos autoritetui, griaua pasitikėjimą ja, kompromituoja. Gali būti diskredituojama tiek veikimu, tiek ir neveikimu;

5.6. **Dovana** – laikomas bet kuris materialinę vertę turintis daiktas, paslauga ar kita nauda, siūloma ir/ar suteikiama darbuotojui, kai tai yra ar gali būti susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu jo veiksams ar sprendimams;

5.7. **Interesų konfliktas** – tai situacija, kai darbuotojas privalo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar įvykdyti pavidimą, kuris susijęs ir su jo privačiais interesais;

- 5.8. **Ižaidimas** – tai situacija, kai darbuotojas viešai /neviešai veiksnu, žodžiu ar raštu pažemino žmogaus garbę ir orumą;
- 5.9. **Kodekso pažeidimas** – šiame Kodekse nustatytų darbuotojo elgesio normų pažeidimas, padarytas tiek veikimu, tiek neveikimu dėl darbuotojo kaltės;
- 5.10. **Privatūs interesai** – tai darbuotojo (ar jo artimo asmens) asmeninis turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos priimamiems sprendimams atliekant tarnybines pareigas;
- 5.11. **Darbuotojui artimi asmenys** – tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai, sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka;
- 5.12. **Korupcija** – pasiūlymas, pažadas ar davimas bet kokios naudos kitam asmeniui už neteisėtą atlygį, kad būtų atliktos arba neatliktos to asmens pareigos arba kurstymas priimti kokią nors naudą kaip neteisėtą atlygį arba jos priėmimas už pareigų atlikimą arba neatlikimą;
- 5.13. **Kompetencija** – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos;
- 5.14. **Vertybė** – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną;
- 5.15. **Tolerancija** – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

II. SKYRIUS

PAGRINDINIAI DARBUOTOJŲ VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

6. NVSPL darbuotojai, suvokdami Kodekso normų nuostatas ir pripažindami svarbiausias vertybes – kolegiškumą, saviraišką, profesinę kompetenciją, pagarbą kitokiai nuomonei, įsipareigoja:
- 6.1. aktyviai palaikyti NVSPL siekius, garbingai atstovauti NVSPL vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jos vardą šalyje ir užsienyje;
- 6.2. objektyviai vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;
- 6.3. gerbti NVSPL bendruomenės narių teises ir pareigas;
- 6.4. nuolat rūpintis savo kvalifikacijos tobulinimu, taisyklingos kalbos vartojimu ir bendravimo kultūra;
- 6.5. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašymuose numatytas funkcijas;
- 6.6. vadovautis lygybės principu puoselėjant pagarbius santykius su visais darbuotojais, klientais ir atstovais, nepaisant amžiaus, lyties ir lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, socialinės padėties, rasės ir etninės priklausomybės, religijos, įsitikinimų, politinių pažiūrų, užimamų pareigų;
- 6.7. visada veikti protingai ir teisingai, nepiktnaudžiauti suteiktomis galiomis;
- 6.8. būti nešališkais ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo priimančiam sprendimui;
- 6.9. priimti apgalvotus ir teisėtus sprendimus, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrinti savo veiksmų, sprendimų viešumą ir pateikti priimamų sprendimų motyvus;
- 6.10. neskelbti konfidencialios informacijos, kuri darbuotojui patikima tvarkyti (naudotis) darbo metu, jos neatskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neįgaliesiems jos sužinoti;
- 6.11. nevertoti necenzūrinių žodžių;
- 6.12. vengti tarpusavio konfliktų, o jiems iškilus elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai, išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;
- 6.13. nedangstyti NVSPL darbuotojų daromų klaidų.

7. Suprasti, jog darbuotojo laisvei prieštarauja:
 - 7.1. nepakantumas kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;
 - 7.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;
 - 7.3. darbuotojų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.
8. Suprasti, jog etikos normas pažeidžia:
 - 8.1. kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;
 - 8.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas nedarbinguose sandoriuose, visiems darbuotojams skirtos informacijos slėpimas;
 - 8.3. eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;
 - 8.4. paviešinta ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai šeimos reikalai ir kt.);
 - 8.5. nepagarbus elgesys (ar nepagarbi, įžeidžianti kalba) su darbuotojais, kitais viešaisiais asmenimis, besilankančiais įstaigoje.
9. Tausoti ir atsakingai naudoti NVSPL turta, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant NVSPL tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.
10. Kodekso 9 punkto nuostatas pažeidžia:
 - 10.1. NVSPL materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ir asmeninių poreikių tenkinimui;
 - 10.2. piktnaudžiavimas NVSPL ištekliais vykdant projektus;
 - 10.3. NVSPL nuosavybės, turto niokojimas ar netausojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.
11. NVSPL vadovai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu turi:
 - 11.1. siekti teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti priimant nešališkus sprendimus;
 - 11.2. nesinaudoti tarnybine padėtimi;
 - 11.3. remti ir plėtoti NVSPL darbuotojų laisves ir teises;
 - 11.4. skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius;
 - 11.5. neviršyti savo pareiginių įgaliojimų.
12. Kiekvienas NVSPL darbuotojas privalo:
 - 12.1. be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekdamas pagerinti profesinės etikos klimata;
 - 12.2. prisiimti dalį atsakomybės už sklandų NVSPL darbą;
 - 12.3. vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;
 - 12.4. kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir kt.;
 - 12.5. nešiurkščiai, neižeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą elgesio normų pažeidimo faktams;
 - 12.6. gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas tradicijas.
13. Nekritikuoti ir sąmoningai nemenkinti kolegų dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, ar kitokių su darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

III. SKYRIUS DARBUOTOJO ELGESIO PRINCIPAI

14. Pagrindiniai NVSPL darbuotojų elgesio principai :
 - 14.1. pagarba žmogui ir valstybei;
 - 14.2. teisingumas ir nešališkumas;
 - 14.3. nesavanaudiškumas;
 - 14.4. dorovinis principingumas ir padorumas;
 - 14.5. atsakomybė ir atskaitingumas;
 - 14.6. skaidrumas ir viešumas;
 - 14.7. pavyzdingumas;
 - 14.8. viešųjų interesų tenkinimas ir nepiktnaudžiavimas pareigomis;
 - 14.9. sąžiningumas;
 - 14.10. tinkamas pareigų atlikimas;
 - 14.11. lojalumas NVSPL;
 - 14.12. konfidencialumas.
15. Pagarbos žmogui ir valstybei principas reiškia, kad NVSPL darbuotojai privalo:
 - 15.1. gerbti žmogų, jo teises ir laisves, valstybę, jos institucijas ir įstaigas;
 - 15.2. laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, įskaitant Laboratorijos vidaus teisės aktų;
 - 15.3. tinkamai, rūpestingai, kvalifikuotai, atsakingai atlikti savo pareigas;
 - 15.4. su žmonėmis bendrauti geranoriškai ir pakančiai, nepaisant jų asmens savybių, turtinės ar visuomeninės padėties, mandagiai elgtis su klientais, jų atstovais, kolegomis, pavaldiniais ir kitų juridinių asmenų atstovais;
 - 15.5. kalba, veiksmais ar siūlomais sprendimais nediskriminuoti jokio asmens ar visuomenės grupės ir imtis teisėtų priemonių užkirsti kelią pastebėtai diskriminacijai;
 - 15.6. nedemonstruoti savo simpatijų ar antipatijų ir išskirtinio dėmesio atskiriems asmenims ar jų grupėms;
 - 15.7. pagarbiai išklaudyti asmenis ir imtis visų teisėtų priemonių jiems padėti, dėmesingai reaguoti į klientų, jų atstovų, kolegų, kitų asmenų prašymus ir siūlymus. Šio reikalavimo privalu laikytis net sudėtingomis aplinkybėmis ar esant stresinėms situacijoms;
 - 15.8. nesiimti jokios veiklos (veiksmų ar neveikimo), verčiančios klientus remti sveikatos priežiūros įstaigą.
16. Teisingumo ir nešališkumo principas reiškia, kad NVSPL darbuotojai privalo:
 - 16.1. priimti teisingus ir pagrįstus sprendimus ir veikti, vadovaujantis tik viešaisiais interesais;
 - 16.2. einant pareigas, nepažeisti įstatymų, kitų teisės aktų, veikti tik pagal suteiktus įgaliojimus;
 - 16.3. neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo priimančiam sprendimams;
 - 16.4. vienodai elgtis su visais klientais nepaisant jų tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;
 - 16.5. konfliktinėse situacijose elgtis nešališkai, išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;
 - 16.6. būti objektyviu, vadovautis visų asmenų lygybės įstatymui principu; susidūrus su skirtingais asmenų reikalavimais, nedaryti nepagrįstų išimčių, interesų konfliktus spręsti atsižvelgus į viešuosius interesus, vadovaujantis visiems vienodais vertinimo kriterijais;

16.7. svarstant vidaus teisės aktų projektus, priimant sprendimus dėl darbuotojų skyrimo į pareigas ir kitoje darbinėje veikloje neturėti išankstinės nuostatos dėl atskiro asmens, asmenų grupės ar institucijos ir priimti sprendimus vadovaujantis visiems vienodais vertinimo kriterijais, vengiant asmeniškumo.

17. Nesavanaudiškumo principas reiškia, kad NVSPL darbuotojai privalo:

17.1. nesinaudoti savo tarnybine padėtimi, siekiant paveikti kitų asmenų sprendimą, jei tai gali sukelti interesų konfliktą;

17.2. nesinaudoti NVSPL nuosavybe ne darbinei veiklai; taip pat nesinaudoti su darbu susijusia informacija kitaip, negu nustato įstaigos vidaus dokumentai siekiant asmeninės naudos;

17.3. darbinėje veikloje teikti prioritetą viešiesiems interesams, įstatymų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto;

17.4. neturėti asmeninių interesų ir nesiekti naudos sau, savo šeimai, artimiesiems draugams, vykdant darbines pareigas;

17.5. dirbti klientų, NVSPL ir visuomenės labui.

18. Dorovinio principingumo ir padorumo principas reiškia, kad NVSPL darbuotojai privalo:

18.1. elgtis nepriekaištingai ir garbingai;

18.2. nepagrįstus prašymus atmesti taktiškai;

18.3. darbinėje veikloje elgtis garbingai;

18.4. atlikti savo pareigas vadovaujantis etiško elgesio normomis;

18.5. nedalyvauti neteisėtuose sandoriuose ir susirinkimuose;

18.6. netoleruoti kolegų neetiško elgesio, neprofesionalių ar neteisėtų veiksmų ir nedelsiant imtis priemonių jiems nutraukti;

18.7. būti nepaperkamas, nepriimti dovanų, pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų ir nuolaidų iš asmenų ar organizacijų;

18.8. aiškiai pasakyti ir savo elgesiu parodyti, kad netoleruojate jokių kyšių ar dovanų davimo ir ėmimo.

19. Atsakomybės ir atskaitomybės principas reiškia, kad NVSPL darbuotojai privalo:

19.1. teisės aktų nustatyta tvarka paaiškinti ir pagrįsti savo sprendimus ar veiksmus;

19.2. atsisakyti vykdyti neteisėtą nurodymą ar įsakymą ir apie tai pranešti tiesioginiam vadovui;

19.3. neturint pakankamai išteklių, įgūdžių ar kompetencijos pavedimui vykdyti, apie tai nedelsiant pranešti tiesioginiam vadovui ar NVSPL direktoriui;

19.4. asmeniškai atsakyti už savo sprendimų ar veiklos rezultatų pasekmes, trumpalaikių ir ilgalaikių pareiginių tikslų neįgyvendinimą;

19.5. prisiimti dalį atsakomybės už kolegialiai priimamą sprendimą;

19.6. atsiskaityti už savo veiklą tiesioginiam vadovui ir NVSPL direktoriui.

20. Skaidrumo ir viešumo principo laikymasis reiškia, kad NVSPL darbuotojai privalo:

20.1. užtikrinti teisės aktų nustatytą savo veiksmų ir sprendimų viešumą, prireikus pateikti savo sprendimų priėmimo motyvus;

20.2. teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis teikti reikiamą informaciją kitiems darbuotojams ir asmenims.

21. Pavyzdingumo principas reiškia, kad NVSPL darbuotojai privalo:

21.1. savo pareigas atlikti laiku ir kompetentingai;

21.2. būti tolerantiški ir paslaugūs, pagarbiai elgtis su klientais, bendradarbiais ir kitais asmenimis, su darbu susijusias konfliktines situacijas spręsti taikiai ir mandagiai;

- 21.3. visada veikti profesionaliai;
- 21.4. siekti žodžio ir veiksmo vienybės;
- 21.5. nuolat tobulintis ir kelti savo kvalifikaciją;
- 21.6. pripažinti savo darbinės klaidas ir jas taisyti;
- 21.7. darbo metu savo išvaizda, kalba ir elgesiu rodyti pavyzdį bei laikytis visuotinai pripažintų etikos normų;
- 21.8. nereikšti paniekos klientams, kolegoms, pavaldiniams, vadovams, neįžeidinėti, neplūsti, nevertoti psichologinio smurto;
- 21.9. nevertoti alkoholio, narkotinių ar psichotropinių medžiagų, nerūkyti NVSPL patalpose ar jos teritorijoje, išskyrus specialiai tam skirtas vietas;
- 21.10. seksualiai nepriekabiauti ir netoleruoti kitų asmenų seksualinio priekabiavimo;
- 21.11. būti tvarkingos išvaizdos, darbuotojai privalo vilkėti tvarkingą, švarią aprangą.
- 22. Viešųjų interesų tenkinimo ir nepiktnaudžiavimo pareigomis principas reiškia, kad NVSPL darbuotojai privalo:
 - 22.1. priimant sprendimus ir kitoje darbinėje veikloje vadovautis tik viešaisiais interesais, einamų pareigų ir įtakos nenaudoti savo ir savo artimųjų tiesioginei ar netiesioginei naudai gauti, taip pat esamiems ir buvusiems kolegoms proteguoti;
 - 22.2. įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka, laiku ir tiksliai deklaruoti savo privačius interesus, nesudaryti sąlygų viešų ir privačių interesų konfliktui kilti, o jam kilus, imtis priemonių tokiam konfliktui pašalinti, pirmenybę suteikiant viešiesiems interesams;
 - 22.3. nenaudoti pareigų, pažeidžiant darbo bei viešuosius interesus įdarbinant asmenį, skiriant jį į tam tikras pareigas ar skatinant, suteikiant paslaugas, kitą naudą arba sudarant su juo sutartis ar sandorius.
- 23. Sąžiningumo principas reiškia, kad NVSPL darbuotojai privalo:
 - 23.1. nesiimti apgaulės, sukčiavimo, korupcijos ar kitų teisės aktais uždraustų veikų;
 - 23.2. nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nepriimti jokių tiesioginių ar netiesioginių dovanų kai esama pagrindo manyti, kad dovana siekiama paveikti darbuotojo veiksmus ar sprendimus;
 - 23.3. nenaudoti darbuotojo veiklai nustatyto laiko, NVSPL darbo priemonių, finansinių, žmogiškųjų ir materialinių išteklių ne NVSPL poreikiams tenkinti;
 - 23.4. savo darbinės pareigas vykdyti nepriekaištingai, būti nepaperkamam ir nepapirkinėti kitų asmenų.
- 24. Tinkamo pareigų atlikimo principas reiškia, kad NVSPL darbuotojai privalo:
 - 24.1. nepiktnaudžiauti tarnybine padėtimi ir turima galia, neviršyti savo kompetencijos ir veikti pagal suteiktus įgaliojimus;
 - 24.2. tinkamai įgyvendinti NVSPL direktoriaus pavedimus;
 - 24.3. nepažeisti Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų, o susidūrus su šio Kodekso ir kitų teisės aktų pažeidėjais padaryti viską, kas būtina, kad pažeidimai būtų nutraukti ir įstatymų nustatyta tvarka įvertinti;
 - 24.4. savo darbinės pareigas atlikti laiku ir kvalifikuotai;
 - 24.5. netoleruoti neteisėto, neetiško NVSPL administracijos, kolegų ir pavaldinių elgesio.
- 25. Lojalumas NVSPL reiškia, kad NVSPLs darbuotojai privalo laikytis šių elgesio normų:
 - 25.1. lojalumo darbiniam įsipareigojimams ir sąžiningą tiesioginių vadovų bei NVSPL administracijos nurodymų vykdymą;
 - 25.2. tinkamo NVSPL veiklos tikslų ir siekių suvokimą, deramą jų įgyvendinimą;

25.3. NVSPL administracijos informavimą apie visus atvejus, kurie turi korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių.

26. Informacijos apie NVSPL administracijos neteisėtus veiksmus ar aplaidumą atskleidimas nelaikomas lojalumo pažeidimu.

27. Konfidencialumo principas reiškia, kad NVSPL darbuotojas:

27.1. darbuotojas išsipareigoja neskelbti informacijos, kuri jam patikima tvarkyti (naudotis) darbo metu, jos neatskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neįgaliotiems jos sužinoti;

27.2. darbuotojui draudžiama dokumentuose ir kompiuterinėse laikmenose laikomą informaciją naudoti savo šeimos narių, kitų asmenų, verslo, materialiniams ar kitiems poreikiams tenkinti;

27.3. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka darbuotojas užtikrina jam pateiktų dokumentų ir informacijos kompiuterinėse laikmenose saugumą tokiu būdu, kad tretieji asmenys neturėtų galimybės su jais susipažinti ar pasinaudoti;

27.4. informacija apie klientą tretiesiems asmenims teikia tik teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka.

IV. SKYRIUS DARBUOTOJŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI

28. NVSPL darbuotojų tarpusavio santykiai turi būti grindžiami mandagumu, taktiškumu, sąžiningumu, draugiškumu ir pasitikėjimu. Darbuotojai turi padėti vieni kitiems darbinėje veikloje, keistis patirtimi ir žiniomis.

29. NVSPL darbuotojai privalo laikytis geranoriškumo principo, vengti:

29.1. asmeninio įžeidinėjimo, orumo žeminimo;

29.2. kito darbuotojo darbo menkinimo;

29.3. apkalbų, šmeižto apie kolegas skleidimo, reputacijos menkinimo;

29.4. neigiamų emocijų demonstravimo.

30. Darbuotojai privalo laikytis solidarumo su savo kolegomis, ginti juos nuo nepagrįstos kritikos ir netinkamos įtakos.

31. Darbuotojas privalo susilaikyti nuo viešų pasisakymų ar svarstymų apie kolegų atliekamas užduotis ir veiksmus, apie kitų darbuotojų asmenybę ir jų kompetenciją.

32. Neigiamas atsiliepimas apie kolegas, ypač kitų asmenų akivaizdoje, neleistas. Į kolegą visada kreipiamasi pagarbiai.

33. Darbuotojų ir vadovų tarpusavio santykiai turi būti grindžiami abipuse pagarba, geranoriškumu bei aktyvia pagalba.

34. Seksualinis priekabiavimas prie kolegų laikomas grubiu etikos ir darbo drausmės pažeidimu.

35. Darbuotojas privalo nevykdyti tiesioginio vadovo pavedimo, jei pavedimas verčia pažeisti įstatymus ir šį Kodeksą. Apie tokį pavedimą pranešama Laboratorijos direktoriui.

36. Netoleruotinas neteisėto, netinkamo kolegų elgesio bei nekompetentingumo gynimas. Darbuotojai privalo pranešti tiesioginiam vadovui apie kolegų nekompetentingumą, neteisėtą, netinkamą elgesį.

37. NVSPL padalinio vadovas savo vadovaujamame kolektyve privalo:

37.1. netoleruoti asmens įžeidinėjimo ar jo garbės ir orumo žeminimo;

- 37.2. sukurti vadovaujame kolektyve darbingą ir draugišką aplinką, užkirsti kelią konfliktams, šalinti nesutarimų priežastis;
- 37.3. pastabas dėl pavaldinių klaidų ir darbo trūkumų reikšti korektiškai;
- 37.4. stengtis paskirstyti darbą kolektyve tolygiai, kad būtų efektyviai panaudotos kiekvieno pavaldinio kūrybinės galimybės ir kvalifikacija;
- 37.5. viešai nereikšti savo simpatijų ar antipatijų pavaldiniams ir kitiems NVSPL darbuotojams;
- 37.6. skatinti pavaldinius reikšti savo nuomonę darbiniais klausimais ir ją išklausti;
- 37.7. deramai įvertinti pavaldinių darbo pasiekimus;
- 37.8. būti reiklus ir teisingas pavaldiniams, visada prisiminti, kad savo elgesiu ir darbu jis turi rodyti jiems pavyzdį.
38. Darbuotojai su vadovais turi bendrauti korektiškai ir vykdyti visus teisėtus jų nurodymus. Pastebėjęs vadovo klaidą, darbuotojas turi taktiškai apie tai pranešti tam vadovui.
39. Darbo metu kilę darbuotojų tarpusavio nesutarimai turi būti išsprendžiami nedelsiant jų pačių pastangomis, į tiesioginį vadovą kreipiamasi tik kraštutiniu atveju.

V. SKYRIUS

KODEKSO NUOSTATŲ LAIKYMOSI KONTROLĖ IR PRIEŽIŪRA

40. Informaciją apie NVSPL darbuotojų galimus pažeidimus nagrinėja, Kodekso pažeidimų prevencines priemones nustato bei darbuotojus praktinio Kodekso taikymo klausimais konsultuoja Etikos komisija.
41. Komisija nagrinėjimo procedūrą pradeda gavusi rašytinę informaciją (tarnybinį pranešimą, darbuotojo skundą, visuomenės informavimo priemonių paskelbtą ar kitokią) apie darbuotojo galimai padarytą Kodekso pažeidimą. Komisija nagrinėjimo procedūrą gali pradėti ir savarankiškai.
42. Darbuotojo atsakomybę lengvina tai, kad jis:
- 42.1. savanoriškai, nelaukdamas sprendimo atlygina pažeidimu padarytą žalą;
 - 42.2. viešai pripažįsta kaltę, gailisi ir atsiprašo;
 - 42.3. padeda išaiškinti tiesą tyrimo metu;
 - 42.4. praneša apie kitokias dėmesio vertas atsakomybę lengvinančias aplinkybes.
43. Darbuotojo atsakomybę sunkina tai, kad jis:
- 43.1. per kalendorinius metus pažeidimą padarė pakartotinai;
 - 43.2. viešai tyčiojasi iš atliekamo tyrimo ir etiško elgesio principų;
 - 43.3. trukdo išaiškinti tiesą tyrimo metu, nepateikia prašomų ir jo turimų duomenų arba pateikia klaidingus;
 - 43.4. pažeidė daugiau nei vieną Kodekso nuostatą.

VI. SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ UŽ KODEKSO PAŽEIDIMUS

44. Šio Kodekso nuostatų pažeidimas laikomas darbo pareigų pažeidimu.
45. Sprendimą dėl Kodekso pažeidimo priima NVSPL direktorius Etikos komisijos, išnagrinėjęs konkretų šio Kodekso pažeidimą, teikimu.

46. Etikos komisija, nustačiusi, kad pažeisti Kodekso reikalavimai, atsižvelgiant į pažeidimo mažareikšmiškumą ar lengvinančias aplinkybes, gali apsiriboti nagrinėjimu ir neteikti direktoriui siūlymo dėl sprendimo priėmimo.

47. Direktoriaus sprendimas dėl Kodekso pažeidimo gali būti skundžiamas įstatymų nustatyta tvarka.

VII. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48. Darbuotojai įsipareigoja vadovautis šiuo Kodeksu. Su šiuo Kodeksu pasirašytinai supažindinamas kiekvienas Laboratorijos darbuotojas. Naujai priimami darbuotojai su šiuo Kodeksu pasirašytinai supažindinami iškart po darbo sutarties pasirašymo.